

การอภิปรายผลการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวครอบคลุมสาระสำคัญของวัตถุประสงค์ สมมติฐาน กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์

การวิจัยเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้คือ

1.1 เพื่อศึกษาระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ จำแนกตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา ชั้นปี อาชีพหลักของผู้ปกครอง ประเภทของกิจกรรมที่เข้าร่วม จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม เกรดเฉลี่ยสะสมและที่พักอาศัย

1.2 เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ จำแนกตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา ชั้นปี อาชีพหลักของผู้ปกครอง ประเภทของกิจกรรมที่เข้าร่วม จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม เกรดเฉลี่ยสะสมและที่พักอาศัย

2. สมมติฐาน

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ 8 ประการคือ

2.1 นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยในภาคใต้มีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน

2.2 นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่ศึกษาอยู่ในสถาบันที่ต่างกันมีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน

2.3 นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ต่างกันมีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน

2.4 นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่อาชีพหลักของผู้ปกครองต่างกันมีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน

2.5 นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่มีการเข้าร่วมประเภทของกิจกรรมต่างกันมีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน

2.6 นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่มีจำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างกันมีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน

2.7 นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันมีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน

2.8 นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่พักอาศัยในสถาบันการศึกษาต่างกันมีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน

3. วิธีการวิจัย

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 386 คน ซึ่งได้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 240 คน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 81 คน และ มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 65 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน จากประชากร 10,715 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

3.2.1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ สถาบันศึกษา ชั้นปี อาชีพหลักของผู้ปกครอง ประเภทของกิจกรรมที่เข้าร่วม จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม เกรดเฉลี่ยสะสม และที่พักอาศัย

3.2.2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในภาคใต้จำนวน 68 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามมาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากนายกองค้การบริหารนักศึกษา เป็นผู้ประสานงานในการเก็บข้อมูล และช่วยในการดำเนินการเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยให้กับผู้เก็บข้อมูลเพื่อไปถ่ายทอดกับกลุ่มตัวอย่าง

แล้วระบุวันเวลาที่รับข้อมูลคืน เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.3.2 จากการที่ได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 400 ชุด ได้รับคืนทั้งหมดจำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามพบว่า เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ 14 ชุด จึงคงเหลือเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 386 ชุด ที่ผู้วิจัยนำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.4.1 หาค่าความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรอิสระ

3.4.2 หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในภาคใต้

3.4.3 ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในภาคใต้ตามตัวแปรอิสระ โดยการทดสอบที (t-test) และการทดสอบเอฟ (F-test)

3.4.4 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe Method)

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

4.1 ระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาในภาคใต้โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง และเมื่อจำแนกตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา ชั้นปี อาชีพหลักของผู้ปกครอง ประเภทของกิจกรรมที่เข้าร่วม จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม เกรดเฉลี่ยสะสม และที่พักอาศัย พบว่า มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกัน

4.2 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมและรายด้านของนักศึกษาในภาคใต้ จำแนกตามตัวแปร เพศ สถาบันการศึกษา ชั้นปี อาชีพหลักของผู้ปกครอง ประเภทของกิจกรรมที่เข้าร่วม จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม เกรดเฉลี่ยสะสมและที่พักอาศัย ปรากฏผลดังนี้

4.2.1 นักศึกษาชายและนักศึกษานหญิง มหาวิทยาลัยในภาคใต้มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่านักศึกษานหญิง มีความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านการปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบของสังคม และด้านการติดตามความเคลื่อนไหวของสังคมสูงกว่านักศึกษาชาย ส่วนด้านการระงับการกระทำที่เป็นภัยต่อ

สังคม การมีส่วนร่วมในการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ไม่แตกต่างกัน

4.2.2 นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่ศึกษาอยู่ในสถาบันแตกต่างกันมีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมแตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมสูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการระงับการกระทำที่เป็นภัยต่อสังคมและด้านการมีส่วนร่วมในการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามสูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และสูงกว่ามหาวิทยาลัยทักษิณ

ในด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีความรับผิดชอบต่อสังคมด้านนี้สูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

และในด้านการติดตามความเคลื่อนไหวของสังคม นักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้านนี้สูงกว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และสูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ส่วนในด้านการปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบของสังคม ไม่แตกต่างกัน

4.2.3 นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ ชั้นปีที่ 2 , ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายด้านปรากฏว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการติดตามความเคลื่อนไหวของสังคมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 ส่วนในด้านการปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบของสังคม การระงับการกระทำที่เป็นภัยต่อสังคม การมีส่วนร่วมในการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไม่แตกต่างกัน

4.2.4 นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่ผู้ปกครองมีอาชีพหลัก รับราชการหรือทำงานรัฐวิสาหกิจ ค้าขายหรือประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรรมและอาชีพอื่น ๆ มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.2.5 นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่เข้าร่วมกิจกรรมด้านวิชาการกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมด้านกีฬา มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.2.6 นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่มีจำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม 1-5 ครั้ง เข้าร่วม 6-10 ครั้ง และเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 10 ครั้งขึ้นไป มีความรับผิดชอบต่อสังคมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.2.7 นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 เกรดเฉลี่ยสะสม 2.01-2.50 เกรดเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00 และเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.00 มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.00 มีความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านการติดตามความเคลื่อนไหวของสังคมสูง กว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 และนักศึกษาที่มีสูงกว่าเกรดเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00 ส่วนในด้านการปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบของสังคม การระวางการกระทำที่เป็นภัยต่อสังคม การมีส่วนร่วมในการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไม่แตกต่างกัน

4.2.8 นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่พักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัยและนักศึกษาที่ไม่ได้พักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัย มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ มีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่ พบว่า ระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะการปลูกฝังเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมได้มีการพยายามต่อเนื่องในทุกระดับของการศึกษา และในระดับอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพและจริยธรรมของนักศึกษาโดยให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ รับนโยบายไปดำเนินการ (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2525 : 200) อีกทั้งในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับที่ 8 ในด้านนโยบายและมาตรการในการดำเนินงานก็ได้ระบุไว้ว่าเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ลึกกว้างรอบ และ มีจิตสำนึกเชิงจริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยพัฒนาหลักสูตรให้มีกิจกรรมควบคู่กับการเรียนการสอน และสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับสังคม โดยให้

มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย , 2539 : 228) ซึ่งมหาวิทยาลัยทั้งสามแห่งนี้ได้ตอบสนองต่อนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัยมาโดยตลอดและต่อเนื่องอีกประเด็นหนึ่งที่อาจจะส่งผลให้นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้มีความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับสูงนั้น อาจเนื่องมาจากกระแสทางสังคมในช่วงปีที่ผ่านมา มีอิทธิพลต่อแนวความคิดของนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่ต้องออกไปรับใช้สังคม เช่น การรณรงค์ไม่ใช่วัสดุที่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม การเรียกร้องจิตสำนึกของคนในชาติในด้านประเพณี และวัฒนธรรมไทย การรณรงค์ของรัฐที่ให้ประชาชนช่วยสอดส่องดูแลการกระทำที่ผิดกฎหมาย การประท้วงการสร้างท่อก๊าซที่จังหวัดกาญจนบุรีและกระแสการเรียกร้องรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงประชามติ เป็นต้น ซึ่งกระแสทางสังคมที่ได้กล่าวมาข้อมอบอยู่ในความสนใจของนักศึกษาและเป็นแรงกระตุ้นให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงสภาพของปัญหาทางสังคมจึงส่งผลให้นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง

2. จากผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ เพศชายและเพศหญิงมีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของจันทร์จิรา มูลเมือง (2535 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของนิสิตนักศึกษาต่างสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การที่ผลวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันบทบาทและสิทธิต่าง ๆ ของผู้หญิงในการอยู่รวมกันในสังคมไม่ได้แตกต่างกับผู้ชายเหมือนในอดีต ซึ่งในอดีตผู้หญิงมีอิสระเสรีโอกาส บทบาทหน้าที่ต่อสังคม เช่น การบริหาร การเป็นเจ้าของกิจการ การหาเลี้ยงครอบครัว ฯลฯ โดยรวมน้อยเพราะถือว่าเป็นเรื่องของผู้ชาย แต่ในปัจจุบันสังคมได้เปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีอิสระเสรีภาพมากขึ้น อีกทั้งสิทธิและบทบาทในการแสดงออกด้านต่าง ๆ ก็มีมากขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่ได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย มีสิทธิที่ได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เท่าเทียมกัน อีกทั้งสิทธิและบทบาทที่แสดงออกภายในมหาวิทยาลัยก็ไม่ได้จำกัดว่าจะต้องเป็นเพศใด และการให้การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยก็ได้ให้การปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคมแก่นักศึกษาทุกคนเพื่อที่จะได้รับใช้สังคมในอนาคต

เมื่อพิจารณารายด้านพบความแตกต่างกัน ของความรับผิดชอบต่อสังคมในด้าน การปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบของสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบ

ความแตกต่างกันในด้านการติดตามความเคลื่อนไหวของสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นักศึกษาหญิงมีระดับความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งสองด้านนี้สูงกว่านักศึกษาชาย การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวนั้นเพศชายและเพศหญิงอาจจะได้รับการปฏิบัติจากผู้ใหญ่ให้มีบทบาททางเพศที่แตกต่างกัน ดังที่ สุพัตรา สุภาพ (2532 : 30) กล่าวว่าเพศชายได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้มีความกล้าและอิสระมากกว่าแต่ในขณะที่เพศหญิงได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้มีลักษณะที่ต้องมีความอ่อนน้อมเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ประพฤติตนต้องอยู่ในกรอบประเพณีอย่างเคร่งครัดจึงทำให้ออกาสในการเสี่ยงที่จะทำสิ่งผิดกฎหมายหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ค่อนข้างน้อยกว่าเพศชาย

ส่วนในด้านการติดตามความเคลื่อนไหวทางสังคม การที่ผลปรากฏออกมาเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันผู้หญิงเริ่มที่จะตื่นตัวและให้ความสนใจเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของสังคมมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากกระแสของสังคมในปัจจุบันเช่นการแสดงประชาธิปไตยเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่มีการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ของกลุ่มองค์กรสตรี เป็นต้น

ซึ่งสิ่งที่กล่าวมาย่อมส่งผลถึงนักศึกษาหญิงภายในมหาวิทยาลัยให้เกิดความสนใจในด้านการติดตามความเคลื่อนไหวทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นการเมืองในระดับมหาวิทยาลัย หรือ การเมืองระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศและให้ความสนใจข่าวสารที่เป็นไปในสังคมรวมถึงสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง รวมทั้งนโยบายหรือประเด็นต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของประชาชนทั่วไปในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะนักศึกษาหญิงก็เป็นกำลังสำคัญที่จะต้องจบการศึกษาเพื่อออกไปรับใช้สังคม

3. จากผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่ศึกษาอยู่ในสถาบันแตกต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมสูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ

เมื่อพิจารณาในรายด้านยังพบอีกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการระงับการกระทำที่เป็นภัยต่อสังคม และด้านการมีส่วนร่วมในการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม สูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีและสูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และในด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีความรับผิดชอบต่อสังคมด้านนี้สูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนในด้านการติดตามความเคลื่อนไหวทางสังคมนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้านนี้สูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และสูงกว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่ผลการวิจัยปรากฏว่านักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมและรายด้านในบางด้านสูงกว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีและนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ได้เปิดสอนในหลายสาขาวิชา จึงทำให้ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยจึงมีหลากหลายรูปแบบและในการทำกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัย นักศึกษาจึงมีโอกาสสัมผัสและได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลายกว่า อีกทั้งจะเห็นได้ว่าการจัดการประชุมสัมมนาในเรื่องสำคัญในภาคใต้ส่วนใหญ่ก็มักจะไปจัดที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ทั้งนี้เป็นเพราะความพร้อมของสถานที่และความสะดวกในด้านต่าง ๆ และที่ได้กล่าวมาแล้วว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ได้เปิดสอนในหลายสาขาวิชาซึ่งมีมากกว่า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีและมหาวิทยาลัยทักษิณดังนั้นการติดต่อกับเครือข่ายของหน่วยงานทางสังคมย่อมหลากหลายกว่า จึงส่งผลให้นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายซึ่งส่งผลต่อตัวนักศึกษาในด้านความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาทางสังคม ดังที่ ภิรมยา อินทรกำแหง (2536 : 53-54) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงออกว่ามีเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคคลนั้นได้แก่ เจตคติ (Attitude) อันได้แก่ความเชื่อความคิดเห็นและความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใด ซึ่งเรียกว่าเป้า (Target) อันมีผลต่อการแสดงออกหรือการกระทำต่อสิ่งนั้นด้วยอีกประการหนึ่งนั่นคือ การเรียนรู้สิ่งที่สั่งสมไว้ (Habit) หมายถึง ความรู้ ความสามารถและทักษะที่บุคคลได้รับหรือเกิดขึ้นจากประสบการณ์อันเป็นผลจากการเรียนรู้ (Learning) และการที่บุคคลมีประสบการณ์ทางสังคมจะทำให้มีความเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น และสามารถนำตนเองเข้าไปอยู่ในบทบาทของผู้อื่นได้ อีกทั้งประสบการณ์จากการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นมาก จะทำให้บุคคลมีความคิดเห็นที่กว้างขวางลึกซึ้งมองเห็นและเข้าใจบทบาทของ

ตนเอง และของผู้อื่นที่อยู่ร่วมกับตนในสังคม อีกประเด็นหนึ่งที่เป็นปัจจัยส่งผลให้มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านต่าง ๆ สูงกว่านักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และมหาวิทยาลัยทักษิณ อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นนักศึกษาสาย วิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูง เป็นผู้ที่มีปัญญาดี ย่อมมีมุมมองในเรื่องต่าง ๆ และ รู้จักวิเคราะห์สถานการณ์ในอนาคตได้ดีกว่ากลุ่มนักศึกษา ในสายสังคมศาสตร์

ส่วนในด้านการติดตามความเคลื่อนไหวทางสังคมพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัย ทักษิณ มีความรับผิดชอบต่อสังคมด้านนี้สูงกว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และสูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยทักษิณส่วนใหญ่ จะเป็น นักศึกษาในสายสังคมศาสตร์ จึงให้ความสนใจในด้านสังคมและการเมือง หรือไม่ก็อาจเป็น เพราะกระแสทางสังคมที่ผ่านมาอันได้แก่ การร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญ จึงส่งผลให้นักศึกษาในมหาวิทยาลัยทักษิณมีความกระตือรือร้นใน ด้านนี้ มากกว่ามหาวิทยาลัยอื่น ๆ

4. จากผลการวิจัยปรากฏว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่ ศึกษาในชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 มีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับการศึกษาของ อำนวย ชมพวงศ์ (2535 : 94) ได้ศึกษาเรื่อง ค่านิยมพื้นฐานบางประการของนักศึกษาวิทยาลัยครูสาขาการศึกษาในมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่านักศึกษาชั้นปีต่างกันมีความรับผิดชอบแตกต่างกัน และจันทร์จิรา มูลเมือง (2535 : 46) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของนิสิตนักศึกษาต่างสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีของการศึกษาต่างสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีของ การศึกษาต่างกันมีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยในภาคใต้ทั้งสามแห่งได้ให้ ประสบการณ์ทางสังคมกับนักศึกษาทุกชั้นปี โดยมุ่งเน้นที่จะให้นักศึกษามีประสบการณ์ใน การช่วยเหลือสังคม และมหาวิทยาลัยได้สร้างเสริมจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมในทุกชั้นปี อย่างจริงจัง ตลอดทั้งกิจกรรมของนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาเกิดความรู้สึก

และตระหนักถึงการอยู่ร่วมกันในสังคม อีกทั้งในมหาวิทยาลัยไม่ได้จำกัดสิทธิในการแสดงออกในบทบาทต่าง ๆ ของนักศึกษาว่า จะต้องอยู่ในชั้นปีใดกล่าวคือมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกันในทุกชั้นปี จึงส่งผลให้ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาที่ชั้นปีที่ต่างกันมีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างของความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านการติดตามความเคลื่อนไหวของสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จะมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้านนี้สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ยังต้องอาศัยการปรับตัวในด้านต่าง ๆ เช่น การเรียน การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย จึงมีโอกาที่จะสนใจข่าวสารต่าง ๆ ทางสังคมน้อย ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางสังคมมากกว่า อีกทั้งเป็นผู้ที่อยู่ในชั้นปีสุดท้ายของการศึกษาจึงรู้จักวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีกว่ารวมถึงให้ความสนใจกับความเป็นไปทางสังคม เพราะกำลังจะจบการศึกษาเพื่อไปใช้ความรู้เพื่อพัฒนาสังคมในระยะอันใกล้ ซึ่ง ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2531 : 13) ได้ให้แนวคิดที่น่าสนใจว่าประสบการณ์ทางสังคมเป็นปัจจัยที่สำคัญซึ่งทำให้บุคคลมีความคิดเห็นที่กว้างขวางลึกซึ้ง มองเห็นและเข้าใจบทบาทของตนเองและของผู้อื่นที่อยู่ร่วมกับตนในสังคม

5. จากผลการวิจัยปรากฏว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่ผู้ปกครองมีอาชีพหลัก รับราชการหรือทำงานรัฐวิสาหกิจ ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรรม และอื่น ๆ มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับการศึกษาของ จุฬาลักษณ์ เรื่องณรงค์ (2537 : 77) ที่ได้ศึกษาเรื่องค่านิยมด้านจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ พบว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพหลักต่างกัน มีค่านิยมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากโดยพื้นฐานแล้วไม่ว่าผู้ปกครองจะประกอบอาชีพโดยอ้อมมุ่งหวังให้บุตรของตนเป็นคนดี เป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นสถาบันในการปลูกฝังค่านิยมให้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งอบรมให้ได้รู้จักกระทำสิ่งต่าง ๆ จนกระทั่งนักศึกษาได้ผ่านกระบวนการปลูกฝังจากสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ จนถึงชั้นมหาวิทยาลัยได้พบเห็นสิ่งต่าง ๆ มากมาย นักศึกษาได้เข้ามาอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ ได้แลกเปลี่ยนความคิดกับกลุ่มโดยกระบวนการเรียนการสอนและการได้มีโอกาสทำกิจกรรมใน

มหาวิทยาลัย แนวคิดต่างจึงดำเนินไปในทางเดียวกัน คือ ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมดังแนวคิดของ ซัลลิแวน (Sullivan , อ้างถึงใน เกื้อกุล ทาสีธี, 2514 : 6) ที่เชื่อว่า บุคลิกภาพของบุคคลที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นผลมาจากอิทธิพลของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมหรือบุคคลอื่น ๆ ที่ล้อมรอบเขาอยู่

6. จากผลการวิจัยปรากฏว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่เข้าร่วมกิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมด้านกีฬาที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว ล้วนแล้วแต่มีส่วนปลูกฝังให้นักศึกษาได้ทำงานเป็นกลุ่ม และเกิดความรับผิดชอบต่อสิ่งต่าง ๆ ที่กระทำ

ดังกล่าวของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2527 : 60) ที่กล่าวว่ากิจกรรมประเภทต่าง ๆ มีส่วนช่วยในการพัฒนาสติปัญญาทำให้พัฒนาความคิด และมีเหตุมีผลในการกระทำสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น อีกทั้งกิจกรรมจะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม ให้นักศึกษารู้จักมารยาทในสังคม มีคุณธรรมความประพฤติดี

และอีกประเด็นหนึ่ง นักศึกษาในมหาวิทยาลัยมีความหลากหลายในการทำกิจกรรม ถึงแม้ว่า ความชอบที่จะทำกิจกรรมแต่ละประเภทจะแตกต่างกัน ก็ไม่ได้หมายความว่านักศึกษาจะมีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันของความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบของสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ไม่พบว่า คู่ใดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7. จากผลการวิจัยปรากฏว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่เข้าร่วมกิจกรรม 1-5 ครั้ง เข้าร่วมกิจกรรม 6-10 ครั้ง และเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 10 ครั้งขึ้นไป มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากกิจกรรมในมหาวิทยาลัยมีหลายประเภท เช่น กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมบันเทิง กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น ดังนั้น การเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้ง ไม่ว่าจะกี่ครั้งก็ตาม นักศึกษาย่อมได้รับประสบการณ์ อีกทั้ง นักศึกษาบางคนมีข้อจำกัดในการเข้าร่วม จึงทำให้จำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันไป ถึงแม้ว่าจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมจะต่างกัน จึงทำให้ดูเหมือนว่าความรับผิดชอบต่อ

ต่อสังคมจะต้องแตกต่างกัน แต่อันที่จริงมหาวิทยาลัยก็ได้ปลูกฝังความรับผิดชอบให้แก่นักศึกษา โดยสอดแทรกในกระบวนการเรียน การสอน รวมถึงสิ่งแวดล้อมรอบตัวของนักศึกษาเอง อาจ จะอยู่ในกลุ่มของสังคมที่ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม จึงส่งผลให้นักศึกษาที่มีจำนวนครั้ง ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างก็มีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน

8. จากผลการวิจัยปรากฏว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่มี เกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 เกรดเฉลี่ย 2.00-2.50 เกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 และเกรดเฉลี่ย มากกว่า 3.00 มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ จันทร์จิรา มูลเมือง (2535 : 47) ที่ศึกษา เรื่องการเปรียบเทียบระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของนิสิตนักศึกษาต่างสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีคะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากความรับผิดชอบต่อสังคมเป็น ประสบการณ์ทางสังคมที่แต่ละบุคคลจะได้รับ ซึ่งย่อมจะเกิดขึ้นกับนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม อยู่ในระดับสูงหรือต่ำก็ได้โดยไม่แตกต่างกัน เพราะว่่านักศึกษาที่เรียนเก่งอาจจะมีความ รับผิดชอบต่อสังคมต่ำก็ได้ และในทางกลับกันคนที่เรียนไม่เก่งก็ไม่ได้หมายความว่าเขาจะต้องมี ความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับต่ำเช่นกัน ความรับผิดชอบต่อสังคมนี้อาจจะขึ้นอยู่กับ จริยธรรมและคุณธรรมที่มีในตัวบุคคล แต่เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่ามีความแตกต่างของ ความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านการติดตามความเคลื่อนไหวของสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่มีเกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.00 มีความ รับผิดชอบต่อสังคมด้านนี้สูงกว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 และสูงกว่าเกรดเฉลี่ย สะสม 2.51-3.00 ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.00 เป็นกลุ่มบุคคลที่มีสติปัญญาสูงและนักศึกษาระเภทนี้อาจจะจัดอยู่ในกลุ่มของพวกบทบาททาง วิชาการ (Academic) ตามแนวคิดของ คลากและโทร (Clark and Trow, 1966 : 374-377 อ้างถึงใน พรพนา อรรถนิโรจน์, 2528 : 20-21) ซึ่งจะมีลักษณะขยันหมั่นอยู่กับวิชาการมัก ชอบแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และชอบเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ และมี เกรดเฉลี่ยสูง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าโดยพื้นฐานแล้วนักศึกษากลุ่มนี้ มีความสนใจติดตามความ เคลื่อนไหวต่อสังคมอยู่อย่างสม่ำเสมออีกทั้งระดับของสติปัญญาก็สูงกว่าจึงส่งผลให้ความ รับผิดชอบต่อสังคมด้านนี้สูงกว่ากลุ่มที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 และเกรดเฉลี่ย 2.51-3.00

9. จากผลการวิจัยปรากฏว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ ที่พักอาศัยอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย และไม่ได้พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยมีความ รับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เนื่องมาจากการเข้าศึกษามหาวิทยาลัยจะกำหนดให้ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องอาศัยอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย แต่ลักษณะของกฎระเบียบมาตรฐานการ หอพักก็ไม่มี การเข้มงวดเรื่องกฎระเบียบเท่าใดนัก จนกระทั่งนักศึกษาอยู่ในชั้นปีที่สูงขึ้น นักศึกษาบางส่วนก็จะออกไปอยู่หอพักนอกมหาวิทยาลัย เมื่อครบเทอมก็จะมาใช้สิทธิจับฉลาก เพื่อเข้าอยู่ในหอพักมหาวิทยาลัย ดังนั้นจึงเป็นลักษณะที่เข้า ๆ ออก ๆ สลับกันในแต่ละปี และ นักศึกษาก็ไม่ได้มีการแยกชั้นปีในการพักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย ซึ่งรุ่นน้องกับรุ่นพี่จะอยู่รวม กัน ในส่วนของนักศึกษาที่ไม่ได้พักหอพักของมหาวิทยาลัยก็ไม่ได้แยกตัวออกจากมหาวิทยาลัย อย่างเด็ดขาด เพราะเนื่องจากยังมีการทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มที่อยู่ภายในมหาวิทยาลัย เช่น เล่นกีฬา ทำงานต่าง ๆ ร่วมกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สภาพแวดล้อมจึงไม่แตกต่างกัน รวมทั้ง กระบวนการคิดก็ได้รับการปลูกฝังจากมหาวิทยาลัยโดยรับมาคล้าย ๆ กัน

จึงทำให้ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาที่มีที่พักอาศัยต่างกันมีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเป็นประเด็นที่สำคัญไว้ 2 ลักษณะคือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัย ไปใช้ และข้อเสนอแนะในการนำวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยภาคใต้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง ทางมหาวิทยาลัยทั้งสามแห่งนี้ควรพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมให้สูงยิ่งขึ้น และควรรักษามาตรฐานนี้ไว้

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษานหญิงมีความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านการปฏิบัติตาม กฎหมายหรือกฎระเบียบของสังคม และด้านการติดตามความเคลื่อนไหวของสังคมสูงกว่า แห่งไม่ควรมองข้าม และควรหาวิธีการปลูกฝังในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักศึกษาชาย มีแนวโน้มที่จะใส่ใจในกฎหมายหรือกฎระเบียบของสังคมลดลง ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยทั้งสาม

แห่งไม่ควรมองข้าม และควรจะหาวิธีการปลูกฝังในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักศึกษาชาย โดยให้ความรู้สอนให้เกิดปัญญา คิดกว้าง มองไกล ใฝ่สูง ส่วนในด้านการติดตามความเคลื่อนไหวของสังคมก็สามารถกระทำได้โดยการสอดแทรกในด้านการเรียนการสอนในลักษณะของการให้ทำรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ของสังคมและผู้สอนก็ต้องคอยปลูกฝังสิ่งนี้ให้นักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่ศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาที่ต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านรวมและรายด้านแตกต่างกัน ดังนั้นมหาวิทยาลัยในภาคใต้ควรจะศึกษาแนวทางในการปฏิบัติในเรื่องการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคมโดยการแลกเปลี่ยนแนวความคิดซึ่งกันและกันอีกทั้ง มหาวิทยาลัยทั้งสามแห่งนี้ควรจะต้องจัดกิจกรรมระหว่างสถาบันเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนแนวความคิดกันในเรื่องต่าง ๆ

1.4 จากผลการวิจัยที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้ที่พักอาศัยอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัยมีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกับนักศึกษาที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย การค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่าทางมหาวิทยาลัยควรให้ความสนใจกับกฎระเบียบภายในหอพัก และควรเน้นเรื่องกิจกรรมที่ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม อีกทั้งกิจกรรมด้านการพัฒนาจิตใจซึ่งก่อให้เกิดปัญญาแก่นักศึกษาที่อาศัยอยู่ในหอพัก เพราะในความเป็นจริงแล้ว นักศึกษาในหอพักของมหาวิทยาลัยน่าจะเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งต่าง ๆ มากกว่าผู้ที่ไม่ได้พักอาศัยในหอพักของมหาวิทยาลัย ทางมหาวิทยาลัยควรทำการตรวจสอบว่านักศึกษาอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัยมีพฤติกรรมเช่นไร ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อนักศึกษาที่จะได้จบการศึกษาออกไปเพื่อรับใช้สังคมอย่างมีคุณภาพต่อไป

1.5 จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า มีประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือ ในด้านของความแตกต่างของแต่ละตัวแปรอิสระ จะพบว่าความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านการติดตามความเคลื่อนไหวของสังคมมากกว่าด้านอื่น ๆ ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนักศึกษบางกลุ่มอาจจะไม่เห็นความสำคัญความเป็นไปในสังคมเท่าที่ควร มหาวิทยาลัยในภาคใต้ควรหาวิธีการที่จะให้นักศึกษาหันมาสนใจข่าวสารต่าง ๆ ในสังคมเพราะเมื่อนักศึกษาจบการศึกษาไปแล้ว ถ้าไม่คำนึงถึงสังคมส่วนรวมก็จะกลายเป็นบุคคลที่เห็นแก่ตัวไปในที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยในภาคใต้

2.2 ควรมีการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมโดยใช้ตัวแปรอื่น ๆ เช่น ตัวแปรสาขาวิชา และตัวแปรด้านสื่อมวลชน

2.3 ควรมีการศึกษาค่าพิสัยของจำนวนครั้งที่นักศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเฉลี่ยทั้ง 4 ปี ว่านักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกี่ครั้งแล้วจึงนำมาตั้งเกณฑ์จำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

2.4 ควรศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วทั้งภาคได้

2.5 ควรสร้างแบบวัดความรับผิดชอบต่อสังคมโดยการวัดถึงระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งสร้างตามแนวทฤษฎีของโคลเบอร์กเพื่อจะได้ระดับของข้อมูลที่ละเอียดยิ่งขึ้น

2.6 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้วิธีการสังเกต (Observation) ประกอบกับการสัมภาษณ์ เพื่อจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น